

Kultura średniowiecza w Polsce

1. Cele lekcji

a) Wiadomości

Po przeprowadzonej lekcji uczeń:

- zna cechy charakterystyczne sztuki gotyckiej i romańskiej,
- potrafi wymienić budowle romańskie i gotyckie w Polsce,
- zna twórców polskiej kultury średniowiecznej i ich dzieła.

b) Umiejętności

Po przeprowadzonej lekcji uczeń:

- potrafi odróżnić budowle romańskie i gotyckie,
- rozumie i docenia rolę Kościoła w rozwoju kultury średniowiecza,
- potrafi samodzielnie wyszukiwać informacje na temat sztuki średniowiecza.

2. Metoda i forma pracy

Dyskusja, opis, opowiadanie, pogadanka, praca pod kierunkiem nauczyciela, praca z albumami, ilustracjami, podręcznikiem.

3. Środki dydaktyczne

Podręcznik, albumy, ilustracje.

4. Przebieg lekcji

a) Faza przygotowawcza

Nauczyciel sprawdza stan wiedzy uczniów na temat cech charakterystycznych kultury europejskiej doby średniowiecza. Omawia rolę Kościoła w procesie kształtowania się polskiej kultury średniowiecznej.

b) Faza realizacyjna

Nauczyciel pyta uczniów, czy znają jakieś budowle gotyckie i romańskie w najbliższej okolicy.

Zadaniem uczniów jest wypisanie budowli romańskich i gotyckich oraz zwrócenie uwagi na cechy charakterystyczne poszczególnych stylów.

Uczniowie porównują budowle gotyckie i romańskie.

Nauczyciel nawiązuje do wiedzy uczniów z lekcji języka polskiego. Zadaje uczniom pytania:

- Jakie znacie najstarsze zabytki piśmiennictwa polskiego?
- Jakich znacie polskich kronikarzy średniowiecznych?
- W jakim celu spisywano kroniki?
- Czym różnią się kroniki od roczników?

Nauczyciel charakteryzuje szkolnictwo polskie epoki średniowiecza. Przypomina wiadomości dotyczące założenia Akademii Krakowskiej.

Uczniowie dyskutują na temat znaczenia założenia pierwszego polskiego uniwersytetu.

Uczniowie układają krzyżówkę z hasłem „Kultura średniowiecza”, wykorzystując wiadomości zdobyte w czasie lekcji.

c) Faza podsumowująca

W ramach podsumowania wiadomości uczniowie oglądają ilustracje z podręcznika i literatury pomocniczej.

Wymieniają cechy charakterystyczne budowli gotyckich i romańskich. Dokonują porównań.

5. Bibliografia

1. Burda B. i inni, *Historia 1. Część II. Średniowiecze. Zakres rozszerzony*, Operon, Gdynia 2004.
2. *Kultura Polski średniowiecznej X-XIII w.*, pod red. J. Dowiata, PIW, Warszawa 1985.
3. Świechowski Z., *Sztuka romańska w Polsce*, wyd. 2, Arkady, Warszawa 1990.

6. Załączniki

a) Zadanie domowe

W ciągu dwóch tygodni wykonaj album na temat kultury średniowiecza w Polsce.

7. Czas trwania lekcji

45 minut

8. Uwagi do scenariusza

Można zorganizować wycieczkę w celu obejrzenia budowli średniowiecznych w miejscowości lub najbliższej okolicy. Najlepiej byłoby obejrzeć budowlę romańską i gotycką oraz dokonać ich porównania – lekcja w terenie.